

**REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNO IZBORNO POVJERENSTVO
REPUBLIKE HRVATSKE**

**KLASA: 013-03/20-01/55
URBROJ: 507-03/07-20-2**

Zagreb, 20. svibnja 2020.

Na osnovi članka 56. točke 3. Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor („Narodne novine“, broj 66/15 – pročišćeni tekst, 104/15 - Odluka i Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske, broj: U-I-1397/2015 od 24. rujna 2015., 48/18 i 98/19, dalje: Zakon) Državno izborno povjerenstvo Republike Hrvatske (dalje: Državno izborno povjerenstvo) na sjednici održanoj 20. svibnja 2020. donijelo je

**OBVEZATNE UPUTE BROJ Z II
POSTUPAK KANDIDIRANJA**

**Kandidiranje
u I. do XI. izbornoj jedinici**

Predlagatelji lista u I. do XI. izbornoj jedinici

1. Pravo predlaganja lista za izbore zastupnika u Hrvatski sabor u I. do XI. izbornoj jedinici (dalje: liste) imaju:

- političke stranke
- birači.

Predlagatelji političke stranke

2. Predlaganje lista političkih stranaka tzv. stranačke liste propisano je člankom 20. Zakona.

Pravo predlaganja lista imaju sve političke stranke registrirane u Republici Hrvatskoj na dan stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora.

Listu može samostalno predložiti jedna politička stranka te dvije ili više političkih stranaka (koalicijska lista).

Prijedlog liste političke stranke potpisuje osoba koja je u registru političkih stranaka upisana kao osoba ovlaštena za zastupanje političke stranke ili od nje za to opunomoćena osoba.

Ako listu zajednički predlažu dvije ili više političkih stranaka, prijedlog liste potpisuju osobe ovlaštene za zastupanje tih političkih stranaka ili od nje za to opunomoćena osoba ili osoba koju su političke stranke odredile međusobnim sporazumom.

Predlagatelji birači

3. Predlaganje lista birača tzv. neovisne liste propisano je člankom 21. Zakona.

Birači predlažu neovisnu listu na osnovi **najmanje 500** pravovaljano prikupljenih potpisa birača **izborne jedinice za koju se neovisna lista predlaže.**

Predlagatelji neovisne liste su birači koji su svojim potpisom na za to propisanom obrascu (obrazac OZ-2a- Obrazac za prikupljanje potpisa birača koji predlažu neovisnu listu na izborima zastupnika u Hrvatski sabor), koji je sastavni dio prijedloga neovisne liste predložili neovisnu listu.

Osoba ovlaštena za zastupanje neovisne liste prvi je kandidat na listi.

Prijedlog neovisne liste potpisuje osoba ovlaštena za zastupanje neovisne liste- prvi kandidat na neovisnoj listi ili od nje za to opunomoćena osoba.

Kandidati i zabrana kandidiranja

4. Kandidat za zastupnika u Hrvatski sabor (dalje: kandidat) može biti hrvatski državljanin s navršениh 18 godina života.

5. Kandidat ne mora imati prebivalište u izbornoj jedinici u kojoj je predložen za kandidata.

6. Političke stranke i birači ne smiju kandidirati osobe navedene u članku 9. stavcima 4. i 5. Zakona.

7. Kandidatom se može biti samo na jednoj listi i samo u jednoj izbornoj jedinici.

Naziv liste i sadržaj prijedloga liste

8. Naziv liste i sadržaj prijedloga liste propisan je člancima 20.- 22. Zakona.

9. U prijedlogu liste obvezatno se navodi naziv liste.

Naziv liste jest puni naziv političke stranke odnosno političkih stranaka koja je, odnosno koje su, listu predložile. Ako političke stranke koriste skraćeni naziv stranke odnosno stranaka, uz puni se naziv mogu navesti i skraćenice.

Ako je listu predložila skupina birača, njezin naziv je “neovisna lista”.

10. U prijedlogu liste za svakog kandidata obvezatno se navodi ime i prezime kandidata, osobni identifikacijski broj (OIB), datum rođenja, adresa prebivališta i spol.

Ako se na listama u istoj izbornoj jedinici nalaze dva ili više kandidata s istim imenom i prezimenom, na zbirnoj listi će se iza imena i prezimena tih kandidata navesti godina njihova rođenja. Ako su navedeni kandidati rođeni iste godine, navest će se i adresa njihova prebivališta.

11. U prijedlogu liste u **I. - X. izbornoj jedinici**, kandidati na listi moraju biti poredani od rednog broja 1. do zaključno rednog broja 14.

Ako prijedlog liste sadrži manje od 14 kandidata, **lista nije pravovaljana.**

Ako prijedlog liste sadrži više od 14 kandidata, **smatrat će se da je pravovaljana predložena lista od prvih 14 kandidata.**

12. U prijedlogu liste u **XI. izbornoj jedinici** predlaže se najmanje 6, a najviše 14 kandidata koji su na prijedlogu liste poredani od rednog broja 1. do rednog broja 6. odnosno najviše do rednog broja 14.

Ako prijedlog liste sadrži manje od 6 kandidata, **lista nije pravovaljana.**

Ako prijedlog liste sadrži više od 14 kandidata, **smatrat će se da je pravovaljana predložena lista od prvih 14 kandidata.**

13. Redoslijed kandidata istaknutih na prijedlogu liste samostalno utvrđuje ovlaštenu predlagatelj.

14. U prijedlogu liste navode se podaci o osobi za kontakt u svezi s prijedlogom liste.

Osoba za kontakt u svezi s prijedlogom liste je osoba ovlaštena za ispravke na prijedlogu liste prilikom zaprimanja prijedloga liste odnosno osoba koju Državno izborno povjerenstvo može zatražiti dodatne podatke odnosno ispravke nakon zaprimanja prijedloga liste. Podaci odnosno ispravci dostavljeni odnosno izvršeni od strane osobe za kontakt u svezi s prijedlogom liste smatraju se pravovaljanim.

15. U prijedlogu liste navodi se adresa elektroničke pošte političke stranke koja je predložila listu odnosno osobe ovlaštene za zastupanje neovisne liste i napomena da će se dostava dopisa, odluka i ostalih akata Državnog izbornog povjerenstva kao i nadležnog izbornog povjerenstva izborne jedinice te nadležnog općinskog odnosno gradskog izbornog povjerenstva vezanih uz izbore, na navedenu adresu elektroničke pošte, smatrati uredno obavljenom.

16. U prijedlogu liste navodi se i adresa na kojoj Državno izborno povjerenstvo može obaviti izravni nadzor financiranja izborne promidžbe političke stranke koja je otvorila poseban račun za financiranje izborne promidžbe odnosno neovisne liste u skladu s člankom 60. stavkom 1. podstavkom 3. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumima („Narodne novine“, broj 29/19 i 98/19).

Prilozi koji se dostavljaju uz prijedlog liste

Uz prijedlog stranačke liste (obrazac OZ-1 ili OZ-3) dostavlja se:

- potvrda općinskog suda ili posebno uvjerenje Ministarstva pravosuđa za svakog predloženog kandidata na listi (članak 9. stavak 4. i 5. Zakona, u svezi članka 14.a Zakona o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji („Narodne novine“, broj 143/12, 105/15 i 32/17))
- očitovanje o prihvaćanju kandidature za svakog predloženog kandidata na listi (**obrazac OZ-11**), potpis kandidata na očitovanju nije potrebno ovjeriti
- specijalna punomoć osobe ovlaštene za podnošenje prijedloga liste, ako prijedlog liste ne potpisuje osoba ovlaštena za zastupanje političke stranke
- međusobni sporazum političkih stranaka ako prijedlog liste dviju ili više političkih stranaka potpisuje osoba ovlaštena tim sporazumom
- međusobni sporazum iz kojeg je vidljivo koja politička stranka je ovlaštena otvoriti poseban račun za financiranje izborne promidžbe ako listu zajednički predlažu dvije ili više političkih stranaka.

Uz prijedlog neovisne liste (obrazac OZ-2 ili OZ-4)

- potvrda općinskog suda ili posebno uvjerenje Ministarstva pravosuđa za svakog predloženog kandidata na listi (članak 9. stavak 4. i 5. Zakona, u svezi članka 14.a Zakona o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji („Narodne novine“, broj 143/12, 105/15 i 32/17))

- obrazac **OZ-2a** sa prikupljenim potpisima birača koji predlažu listu, a koji je sastavni dio prijedloga liste
- očitovanje o prihvaćanju kandidature za svakog kandidata predloženog na listi (**obrazac OZ-11**), potpis kandidata na očitovanju nije potrebno ovjeriti
- specijalna punomoć osobe ovlaštene za podnošenje prijedloga liste, ako prijedlog liste ne potpisuje osoba ovlaštena za zastupanje neovisne liste.

Načelo ravnopravnosti spolova

17. Prilikom utvrđivanja i predlaganja lista predlagatelji lista dužni su poštivati načelo ravnopravnosti spolova i voditi računa o uravnoteženoj zastupljenosti žena i muškaraca na listama.

Lista je u skladu s navedenim načelima ako je na listi najmanje 40% pripadnika svakog spola.

Nepoštivanje načela ravnopravnosti spolova te uravnotežene zastupljenosti žena i muškaraca na listama ne utječe na pravovaljanost lista.

Zakonom o ravnopravnosti spolova („Narodne novine“, broj 82/08, 138/12 i 69/17) propisana je novčana kazna u iznosu od 50.000,00 kuna za političke stranke i birače koji prilikom predlaganja lista na izborima zastupnika u Hrvatski sabor ne poštuju načelo ravnopravnosti spolova i ne vode računa o uravnoteženoj zastupljenosti žena i muškaraca na listama.

Prispjeće lista

18. Prijedlozi lista moraju prispjeti Državnom izbornom povjerenstvu najkasnije u roku od 14 dana od dana stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora.

Prijedlozi lista dostavljaju se na obrascima propisanim Obvezatnim uputama Državnog izbornog povjerenstva broj Z III.

Uz obvezni pisani oblik prijedloga, predlagatelji mogu dostaviti i prijedlog liste u elektronskom obliku, na magnetnom mediju, isključivo uz korištenje programa koji mogu bez naknade preuzeti sa mrežne stranice Državnog izbornog povjerenstva – www.izbori.hr.

Odustanak od liste

19. Političke stranke koje su predložile prihvaćene liste mogu na način predviđen njihovim statutom ili posebnom odlukom donesenom na osnovi statuta odustati od te liste najkasnije 48 sati nakon što je lista bila objavljena.

Za neovisnu listu odluku o odustajanju donosi osoba ovlaštena za zastupanje neovisne liste.

Pisana obavijest o odustanku mora prispjeti izbornom povjerenstvu izborne jedinice i Državnom izbornom povjerenstvu najkasnije u roku od 48 sati nakon što je prihvaćena lista bila objavljena.

Odustanak jednog ili više kandidata s liste nije dopušten nakon prihvaćanja liste na kojoj su navedeni te se odustanak nekog od kandidata neće uvažiti i takva će lista ostati pravovaljanom s imenima svih objavljenih kandidata.

Smrt kandidata

20. Postupak za slučaj smrti kandidata propisan je člankom 27. Zakona.

Kandidiranje u XII. izbornoj jedinici

Predlagatelji kandidata nacionalnih manjina za zastupnike u Hrvatski sabor u XII. izbornoj jedinici

21. Pravo predlaganja kandidata nacionalnih manjina za zastupnike u Hrvatski sabor u XII. izbornoj jedinici (dalje: kandidati) imaju:

- političke stranke
- birači pripadnici nacionalnih manjina
- udruge nacionalnih manjina.

Predlagatelji političke stranke

22. Pravo predlaganja kandidata imaju sve političke stranke registrirane u Republici Hrvatskoj na dan stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora.

Kandidata može samostalno predložiti jedna politička stranka te dvije ili više političkih stranaka.

Za pravovaljanost prijedloga kandidata potrebno je prikupiti **najmanje 100 potpisa birača pripadnika te nacionalne manjine.**

Za pravovaljanost prijedloga kandidata, kada pripadnici više nacionalnih manjina zajedno biraju jednog zastupnika u Hrvatski sabor, potrebno je prikupiti **najmanje 100 potpisa birača pripadnika tih nacionalnih manjina.**

Potpisi birača prikupljaju se na odgovarajućem obrascu propisanom Obvezatnim uputama Z III.

Prijedlog kandidata političke stranke potpisuje osoba koja je u registru političkih stranaka upisana kao osoba ovlaštena za zastupanje političke stranke ili od nje za to opunomoćena osoba.

Ako kandidata zajednički predlažu dvije ili više političkih stranaka, prijedlog kandidata potpisuju osobe ovlaštene za zastupanje tih političkih stranaka ili od nje za to opunomoćena osoba ili osoba koju su političke stranke odredile međusobnim sporazumom.

Predlagatelji birači pripadnici nacionalnih manjina

23. Pravo predlaganja kandidata imaju birači pripadnici određenih nacionalnih manjina odnosno skupina nacionalnih manjina koji u skladu sa člankom 17. Zakona imaju pravo na zastupljenost u Hrvatskome saboru.

Kandidat predložen od strane grupe birača naziva se „kandidat grupe birača“.

Za pravovaljanost prijedloga potrebno je prikupiti **najmanje 100 potpisa birača pripadnika te nacionalne manjine.**

Za pravovaljanost prijedloga kandidata, kada pripadnici više nacionalnih manjina zajedno biraju jednog zastupnika u Hrvatski sabor, potrebno je prikupiti **najmanje 100 potpisa birača pripadnika tih nacionalnih manjina.**

Potpisi birača prikupljaju se na odgovarajućem obrascu propisanom Obvezatnim uputama Z III.

Prijedlog kandidata koje predlaže grupa birača potpisuje jedan od birača koji su kandidata predložili.

Predlagatelji udruge nacionalnih manjina

24. Pravo predlaganja kandidata imaju udruge nacionalnih manjina koje su registrirane u Republici Hrvatskoj na dan stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora odnosno udruge nacionalnih manjina koje nisu registrirane u Republici Hrvatskoj, ali su osnovane na dan stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora.

Kandidata može samostalno predložiti jedna udruga nacionalnih manjina te dvije ili više udruga nacionalnih manjina.

Za pravovaljanost prijedloga kandidata potrebno je prikupiti **najmanje 100 potpisa birača pripadnika te nacionalne manjine.**

Za pravovaljanost prijedloga kandidata, kada pripadnici više nacionalnih manjina zajedno biraju jednog zastupnika u Hrvatski sabor, potrebno je prikupiti **najmanje 100 potpisa birača pripadnika tih nacionalnih manjina.**

Potpisi birača prikupljaju na odgovarajućem obrascu propisanom Obvezatnim uputama Z III.

Prijedlog kandidata, koji predlaže udruga nacionalnih manjina, potpisuje osoba ovlaštena za zastupanje udruge ili od nje za to opunomoćena osoba.

Ako kandidata zajednički predlažu dvije ili više udruga nacionalnih manjina, prijedlog kandidata potpisuju osobe ovlaštene za zastupanje tih udruga ili od nje za to opunomoćena osoba ili osoba koju su udruge odredile međusobnim sporazumom.

Kandidati i zabrana kandidiranja

25. Kandidat može biti hrvatski državljanin s navršenih 18 godina života koji je pripadnik određene nacionalne manjine odnosno skupine nacionalnih manjina koje u skladu s člankom 17. Zakona imaju pravo na zastupljenost u Hrvatskome saboru.

26. Političke stranke, birači i udruge nacionalnih manjina ne smiju kandidirati osobe navedene u članku 9. stavcima 4. i 5. Zakona.

27. Kandidatom se može biti samo na jednom prijedlogu kandidata i samo u jednoj izbornoj jedinici.

Sadržaj prijedloga kandidata

28. Ovlašteni predlagatelji iz točke 21. ovih Obvezatnih uputa mogu predložiti:

- najmanje jednog, a najviše tri kandidata za zastupnika srpske nacionalne manjine i njihove zamjenike,
- jednog kandidata za zastupnika mađarske nacionalne manjine i njegovog zamjenika,
- jednog kandidata za zastupnika talijanske nacionalne manjine i njegovog zamjenika,
- jednog kandidata za zastupnika češke i slovačke nacionalne manjine,
- jednog kandidata za zastupnika austrijske bugarske, njemačke, poljske, romske, rumunjske, rusinske, ruske, turske, ukrajinske, vlaške i židovske nacionalne manjine,
- jednog kandidata za zastupnika albanske, bošnjačke, crnogorske, makedonske i slovenske nacionalne manjine.

29. U prijedlogu kandidata obvezatno se navodi: ime i prezime kandidata, nacionalnost, osobni identifikacijski broj (OIB), datum rođenja, adresa prebivališta te spol.

Kada se u prijedlogu kandidata navodi i njegov zamjenik isti se podaci navode i za zamjenika kandidata.

U slučaju da se u istoj skupini nacionalne manjine u XII. izbornoj jedinici na pravovaljanim prijedlozima kandidata nalaze dva ili više kandidata istog imena i prezimena, na zbirnoj listi iza imena i prezimena tih kandidata navesti će se godina njihova rođenja. Ako su navedeni kandidati rođeni iste godine, navest će se i adresa njihova prebivališta.

30. U prijedlogu kandidata navode se podaci o osobi za kontakt u svezi s prijedlogom kandidata.

Osoba za kontakt u svezi s prijedlogom kandidata je osoba ovlaštena za ispravke na prijedlogu kandidata prilikom zaprimanja prijedloga kandidata odnosno osoba koju Državno izborno povjerenstvo može zatražiti dodatne podatke odnosno ispravke nakon zaprimanja prijedloga kandidata. Podaci odnosno ispravci dostavljeni odnosno izvršeni od strane osobe za kontakt u svezi s prijedlogom kandidata smatraju se pravovaljanim.

31. U prijedlogu kandidata navodi se adresa elektroničke pošte političke stranke koja je predložila kandidata odnosno adresa elektroničke pošte kandidata kada su predlagatelji birači ili udruga/udruge nacionalnih manjina i napomena da će se dostava dopisa, odluka i ostalih akata Državnog izbornog povjerenstva kao i nadležnog izbornog povjerenstva izborne jedinice te nadležnog općinskog odnosno gradskog izbornog povjerenstva vezanih uz izbore, na navedenu adresu elektroničke pošte, smatrati uredno obavljenom.

32. U prijedlogu kandidata navodi se i adresa na kojoj Državno izborno povjerenstvo može obaviti izravni nadzor financiranja izborne promidžbe političke stranke koja je otvorila poseban račun za financiranje izborne promidžbe, kandidata predloženog od birača, odnosno kandidata predloženog od udruge/udruga nacionalnih manjina u skladu s člankom 60. stavkom 1. podstavkom 3. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendum (,Narodne novine“, broj 29/19 i 98/19).

Prilozi koji se dostavljaju uz prijedlog kandidata

Uz prijedlog kandidata (obrazac OZ-5 do OZ-10) dostavlja se:

- potvrda općinskog suda ili posebno uvjerenje Ministarstva pravosuđa za predloženog kandidata (članak 9. stavak 4. i 5. Zakona u svezi članka 14.a Zakona o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji, („Narodne novine“, broj 143/12, 105/15 i 32/17)) Ako se uz kandidata predlaže i njegov zamjenik potrebno je priložiti navedeno i za njegovog zamjenika.
- očitovanje o prihvaćanju kandidature za predloženog kandidata (**obrazac OZ-11**). Ako se uz kandidata predlaže i njegov zamjenik potrebno je priložiti i očitovanje njegovog zamjenika. Potpis kandidata odnosno njegova zamjenika na očitovanju nije potrebno ovjeriti

Kada prijedlog kandidata podnosi politička stranka/političke stranke dostavlja se i:

- specijalna punomoć osobe ovlaštene za podnošenje prijedloga kandidata, ako prijedlog kandidata ne potpisuje osoba ovlaštena za zastupanje političke stranke
- međusobni sporazum političkih stranaka, ako prijedlog kandidata dviju ili više političkih stranaka potpisuje osoba ovlaštena tim sporazumom
- međusobni sporazum iz kojeg je vidljivo koja politička stranka je ovlaštena otvoriti poseban račun za financiranje izborne promidžbe, ako prijedlog kandidata zajednički predlažu dvije ili više političkih stranaka.

Kada prijedlog kandidata podnosi udruga/udruge nacionalne manjine dostavlja se i:

- specijalna punomoć osobe ovlaštene za podnošenje prijedloga kandidata, ako prijedlog kandidata ne potpisuje osoba ovlaštena za zastupanje udruge
- međusobni sporazum udruge, ako prijedlog kandidata dviju ili više udruge potpisuje osoba ovlaštena tim sporazumom
- za udruge, koje nemaju pravnu osobnost, ugovor kojim je udruga osnovana.

Prispjeće prijedloga kandidata

33. Prijedlozi kandidata moraju prispjeti Državnom izbornom povjerenstvu najkasnije u roku od 14 dana od dana stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora.

Prijedlozi kandidata dostavljaju se na obrascima propisanim Obvezatnim uputama Državnog izbornog povjerenstva broj Z III.

Uz obvezni pisani oblik prijedloga, predlagatelji mogu dostaviti i prijedlog kandidata u elektronskom obliku, na magnetnom mediju, isključivo uz korištenje programa koji mogu bez naknade preuzeti sa mrežne stranice Državnog izbornog povjerenstva – www.izbori.hr.

Odustanak od kandidature

34. Odustanak od kandidature propisan je člankom 26. Zakona.

Pisana obavijest o odustanku dostavlja se izbornom povjerenstvu izborne jedinice i Državnom izbornom povjerenstvu.

Smrt kandidata

35. Postupak za slučaj smrti kandidata propisan je člankom 27. Zakona.

Objava i stupanje na snagu

36. Ove Obvezatne upute objavit će se u „Narodnim novinama“, a stupaju na snagu 2. lipnja 2020.

37. Ove Obvezatne upute objavljuju se i na mrežnoj stranici Državnog izbornog povjerenstva www.izbori.hr.

Predsjednik

Đuro Sessa

Napomena: Izrazi u ovim Obvezatnim uputama koji imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod bez obzira u kojem su rodu navedeni.